

Kv. Lyftkranen & Husarviken samt del av Klara Sjö - 2,5 saneringsprojekt i ett tillståndsärende

Gången...

- Oktober 1999 - Kompletterande undersökningar och åtgärdsutredning startar på Lyftkranen
- Juni 2000 - GFK lämnande in ansökan om sanering
- April 2001 - Miljödomstolen håller huvudförhandling
 - tidsutdräkten delvis en effekt av de många skrivelserna orsakade av starka motstående intressen

Ärendet är återremitterat till MD för fastställande av slutliga villkor, startbesked väntas "inom kort", total tid ca 4 år innan entreprenad inleds överhuvudtaget av regeringen

- Februari 2003 - Regeringsbeslut med "ok" till alla yrkanden utom ett:
 - Begärd behandling av hela saneringsvolymen 100.000 ton i termisk avdrivningsanläggning på gasverkstomten avisas

Definitionen "farligt avfall" på förorenad jord...

- Medförde en - egentligen helt befängd - regeringsprövningar då volymen jord överstiger 10.000 ton...
 - Miljödomstolen endast rådgivande till regeringsprövningen
 - Hur många projekt hanterar < 10.000 ton jord?
- Det går inte fortare att få tillstånd när regeringen blir inblandad
 - och det finns tecken på att en regeringsprövning tar vissa politiska hänsyn i frågan

Svårigheten att hantera ett "flytande" produktionsmått

- Därför beräknades utsläppen "baklänges" såsom ett värsta fall - maximal omfattning av transporter och föroreningsinnehåll, emissioner från "på platsen-anläggning" mm,
- Balken hanterar dessvärre saneringsärenden som en produktionsindustri och därmed jämförs äpplen och päron - ett kortvarigt, temporärt utsläpp med ett årligt produktionsmått från en tillverkande industri (edyl).

PERGO: Ju mindre man sanerar desto lättare att få tillstånd...och det var väl inte tanken?

Förordningen om förbränning av farligt avfall 1997:692 nyttjades för att hantera osäkerhet och LoU

- Förordningen anger gränsvärden i mg/normalkubikmeter (normalt tryck och temperatur) för anläggningar för avfallsförbränning, dit även termisk avdrivning kan räknas,
 - kolväten och kväveoxider kunde beräknas (relativt kända mängder/halter),
 - Tillåtna utsläpp för övriga ämnen beräknades baklänges från "gränsen" i förordningen för att säkerställa tillräcklig emissionskvot,
 - haltitillskotten är ändå obetydliga (ej mätbara)
 - Gav robusta och mätbara kvalitetskriterier för upphandling av rökgasreningssystem utan att blockera metodval enl. LoU

Motstående intressen framhölls ändå utsläppen som stora vid "en relativ jämförelse med andra (permanenta) utsläppskällor"

Miljö- och hälsoriskbedömningen och åtgärdsutredning ./ MKB

- Är centrala dokument vid fastställande av saneringsomfattningen, men saknar formell status i tillståndsprövning och vid skälighetsavvägning
 - endast en "frivillig" del i beslutsunderlaget,
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) däremot skall bifogas ansökan med styrt innehåll och godkännas av myndigheten tidigt
 - Men MKB utgår från åtgärdsomfattningen, som styrs av riskbedömningen och åtgärdsutredningen...

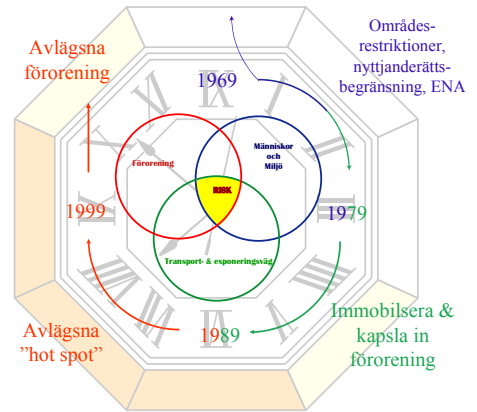
- Stora osäkerheter i projektet om åtgärdsomfattningen är tillräcklig ur myndighetens synvinkel (=samråd), en osäkerhet som i värsta fall följer med till dess remissvaren återsänds till domstolen,
- Dominoeffekt om myndigheten vill "kräva mer" sent i projektet

Varför prövades även jordschakten?

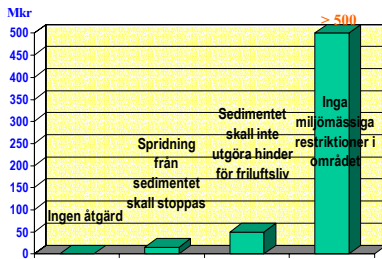
- Ur en bokstavlig tolkning av miljöbalken...
 - Skall varje sanering som ger upphov till en vattenfas som kräver behandling med påföljande avbördning till recipient skall prövas av miljödomstol,
 - likaledes varje metod som innebär en behandling där kemiska reaktioner sker (jfr. blandning med reaktion)
- Betänk...
 - Bara schaktvattenfrågan eller tvättvatten vid vätsiktning...
 - Hur många projekt som enbart drivs som ett anmälningssakande borde egentligen ha ett miljödomstolstillstånd?

I praktiken ser myndigheter oftast mellan fingrarna för att skynda på saneringen - vilket fungerar så länge det inte finns en opinion emot...

Skålig åtgärd?

Miljömålen och planerad markanvändning är avgörande för miljörisikbedömningen och därmed åtgärdsbehov och kostnad

Diskussion - Vad göra nu? - exempel på diskussionspunkter

- Logiken / pedagogiken i att kräva omfattande åtgärd på en fastighet och "inget" på omgivande mark?
 - Hur skall vi hantera gatumark, parkmark och "den vita rutan" i ett svart område?
- Vart tog "tillsynsspåret" vägen?
 - Många bolag behöver förelägganden!
- Går det/ska man försätta verksamheter i konkurs eller åtminstone i ekonomisk ohälsa för att städa?
 - Vem bevakar konkurserna?
- Hur ger vi samma juridiska status till miljörisikbedömningar (dvs beslutsunderlaget) som till MKB?
 - Hur undviker vi att riktvärdeslistan inte blir prejudicerande?
 - Hur få beslutet/riskbedömningen juridiskt hållbart över tiden?
- Vad innebär det att administrera alla områden där föroreningar får ligga kvar med myndighetens accept?
 - Omfattas normal fastighetsskötsel av anmälningssak om marken är förorenad? Skall myndigheten involveras för varje liten ledningsreparation som sker inom ett förorenat område?
 - Skall vi inför "den urbana metern" som i Kanada som en branschpraxis?!